

B. N. II 173.
h. 48, 10.

Q. D. B. V.

II m
459

DE

NOBILIIUM
INSIGNIBUS,

PRÆSIDE

CONRADO SAMUELE
SCHURTZFLEISCH,

Disputabit

JULIUS ALBERTUS à ROHR
EQ. MISN.

A. & R.

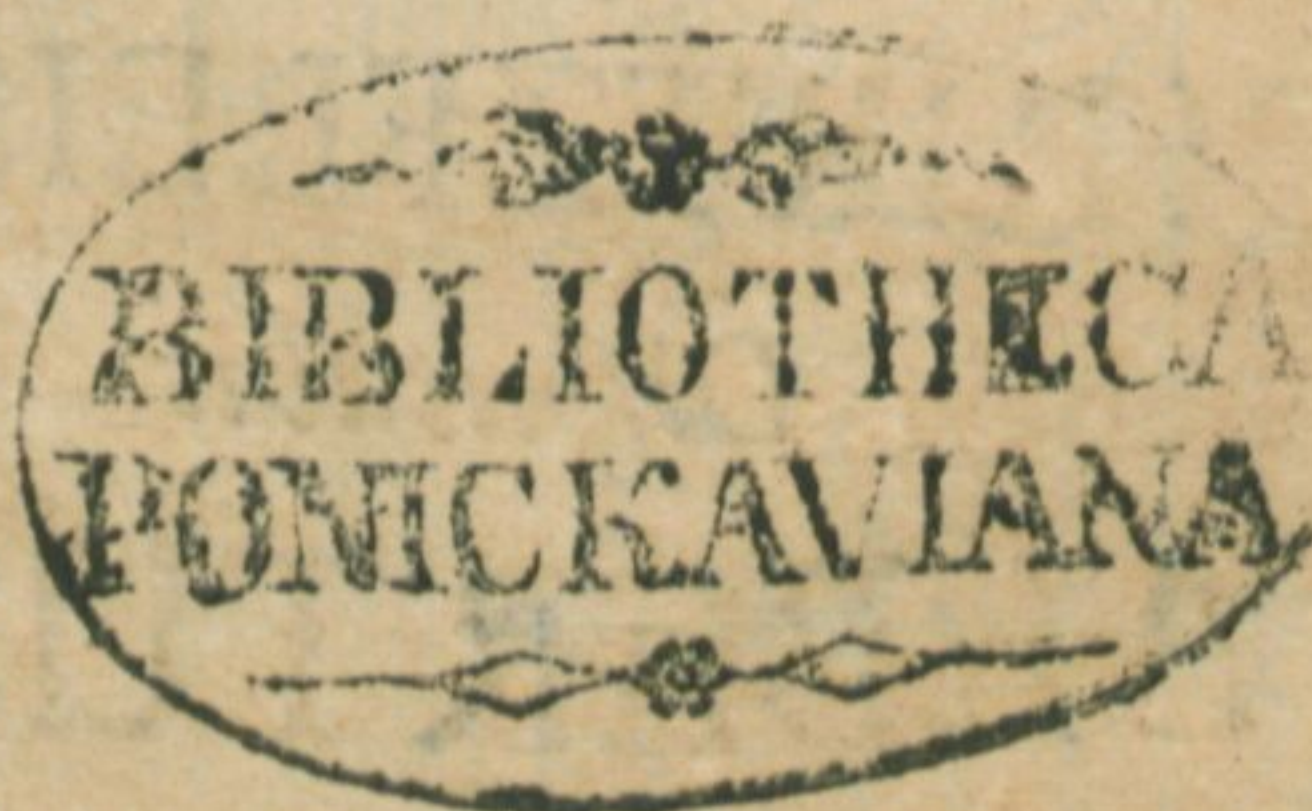
In Auditorio Majori.
Kalend. Mart.

WITTEBERGÆ,

Literis WENDIANIS, excudebat Daniel Schmah?
Acad. Typ. A. clōlōc LXXI.

1771
10. 18. 10.

LIBRARIUS
CORRADO SAMMEL



an
re
eg
bu
ge

Su
ca
fig
hi
im
op
ad
fo
tre
sta
du
fu
jus
rec
li
jus





I. N. J.

I.

NOti sunt magnorum fluminum
cursus; scaturigines vero obscuræ, fon-
tesq; unde derivantur. Constat insignia
dari, eorumq; hodie usus invaluit longe
amplissimus. Primordia ut alibi, ita hic, si res a sua
repetenda origine est, maxime latent. Nam quod
ego quidem sciam, pauci hactenus in hanc incu-
buerunt curam, ut rimarentur origines Insignium
gentilitiorum.

II.

Sed utar occasione, & manum rei admovebo.
Sunt, qui ab Heberis posteris Insignium initia du-
cant asserantq; eo ipso, Davidem usurpasse in in-
signibus leonem. Nec deest asserto ratio neq; forte
hic prætermittenda. Confecerat Leonem, magno
impetu in se irruentem. Hinc quanta Fortitudinis
opinio omnium animos suspensos tenuit, tantum
ad capienda Insignia momentum fuit. Atque ex ea
forte causa signum Leonis usurpatum, sive ut in-
trepidi animi argumentum, sive ut rei pulchrè ge-
stæ indicium esset *1. Sam. XVII. 37.* Aliorum conje-
cturas non assero. Nam aut alienioris exempli
sunt, aut non satisfaciunt. Imò verò quicquid hu-
jus in universum est, libenter missum facio, quod
recordari hic subit perquam lubricum esse, ac nul-
li certe fundamento innixum, quod in parte hu-
jus instituti depromitur ab Hebræis. Præterea ab

A 2

horum

horum partibus recedo, qui prima gentilitii mo-
ris vestigia extitisse apud Ægyptios ajunt. Ab illis
perinde dissideo, quotquot a Caribns, ac Troja-
nis repetunt. Sed verò exquisitiores esse volunt,
qui Cyrum referunt, ut primum inter Persas stu-
dii equestris, ita haud dubium gentilis, ut credunt,
dignitatis autorem. Atq; hic valet testimonium
Xenophontis 1. πρῶτον, seu aliquando conjectura
magis. In Germania nostra evidentius in Henrico
Aucupe exemplum est. Idem ut ludis Equestribus,
ita gentilitiis honoribus decus atq; robur addidit
inter suos. Propius accedunt illi, qui veros Insi-
gnium natales a cultiorum gentium moribus ar-
cessunt. Nempe homines factis, familias insigni-
bus distingvi a vitæ gentium consuetudinis fuit.
Consuetudines postea exceperunt Leges, & exem-
pla sæpe numero in literas redacta, ut autoribus
suis honori, posteris admirationi essent.

III.

Cæterum quid assumendis insignibus fecerit
locum, ab aliis reddi aliter solet. Qui rectè rem in-
vestigant, plures post originem causas exponunt.
Dum verò hic originem dico, una denoto Nativi-
tatem. Cujus occasione Alexander M. sua sibi In-
signia excogitavit. Is Olympiadem matrem a Dra-
cone sub specie Jovis compressam, seq; ex illo ge-
nitum credebat. Igitur arcessere inde insignia sibi
& effigiem appingere Draconis cœpit. Conferri
eo Doctiss. Camerarius potest, op. subcis. cap. 69.
De familia Principum Hennebergensium refert
Chronici Hennebergici autor Lib. 1. Cap. 3. Gallinæ
imaginem in Insignibus incisam habuisse. At post-
quam procedente tempore stirpis origo repetita

a Co-

a Columniis est, auctum in sine, & disco gentilitio
inserta Columnæ albæ Coronam sustinentis effi-
gies. De cætero originem Columniorum non ex
Italia arcesimus, sed ex Germania, id est, ex Zolle-
rensi stirpe. Vid. Aut. Hist. Aug. in Interreg. post
Frid. II. & Henr. VII. Sunt tamen alii, qui eos ducant
a Guelphis. Neque vero Columnii hi confunden-
di cum Equitibus Ordinis illius, quem vocant, di
Colonna. Kranichf. cap. 16. de equitib.

Diutius ferme quam attinet circa originem hæsi.
De reliquis multo brevius tradam. Subit hic ocu-
los vitæ, quod quisq; sectatur, genus. Alii a vomere
atq; aratro insignibus materiam fecerunt. Hoc Gor-
dio illi usu probatum memini. Is ab infimo vitæ
genere & cultu pastorali, ad regium progressus,
nodum connexit, indicium prioris status, & o-
men futuri. Vestitum in sine aratri imagine, illiga-
tis funiculis conspicuum, ac monumentum adeo
anteactarum rerum.

IV.
Adhæc servatæ fidei pretium Nobilitas fuit. Con-
ferri eò Michael Ritus Neapolitanus potest. L. 3. de
Reg. Hispan. Hodieq; Gallia insignia multa ostentat
fidelis erga Reges obsequii monumenta. Præterea
expeditiones sacræ originem insignibus præbue-
runt. Honoris causa nominamus Comitem Schi-
rensem Eckardum, qui & bello interfuit contra Sa-
racenos, & rem præclarè gesit, & meruit insignia.
Dignus ille Bajoaris honos, cujus fructus ad hodie-
nos Bavariæ Duces redundavit. De cætero compo-
suit res Eckardi Andreas presbyter, in recensendis
Bavariæ ducibus minime negligens scriptor, neque
indignus, unde excerpere, quod serviret instituto.



Quod etiam meritis effectum sit, ut insignia conferrentur, allegamus Ebersteinios Dynastas, hoc titulo evedtos ad Insignium honorem. Argumento est rota rubra interlucente cœruleo Sapphiro insignis. Sæpe etiam venit usu, ut quemadmodum nomina, ita insignia efformētur. Documento hic sunt familiæ Columniorum, Malliorū, & id genus complurium apud Gallos, ut refert Moreau Gallus, Vir in hoc argumento versatissimus, in lib. sub tit. Des armoires de France, Chap. i. Non piget recensere hic Alefeldios, Schleinitzios, quorum nomina insignibus, insignia nominibꝯ exprimuntur. De Schleinitziis certe memini, vidisse in insignibus ipsorum tres Rosas, quas a nomine sortitos credo, & ut credā, multa me hortātur. Nomē Venedæ est gentis. Wendi enim, quos vulgo dicimus, rosam pulcherrimam efferunt familiari sibi nomine Schleiniz. Unum hic in transcurso addendum, omnia ea aut Wendicam præferre originē, aut in Wendica prædia successionem, quæ terminantur literis iz/wiz/niz. Inquam rem conferre licet Laurentium Peccensteinium in Theatr. Sax. Part. i. c. ii. P. Albinum M. Chr. Tit. ii.

VI.

Constat quoq; , literarum studiis nobilitatem esse partam, cujus rei testis locupletissimus Cassiodorus est. Jam dudum enim Carolus V. Angliæ Rex cōsummatae doctrinae laudem insignibus repensavit. Inter exempla erit quidā Carni nomine insignibus donatus a prædicto rege. Præter literas alii ad Nobilitatem gradus fuere, de quibus exposuit Juris consultissimus Vir Sinibaldus Vbaldus ax. 19. 20. 21. &c. Justitia eo evexit Pittacum, Lycurgum, Solonem; libe-

Liberalitas Pelon, Tarquinium, & superiori ævo Medicos. Lubecæ fides peperit insignia Aquilæ tempore Frederici Ænobarbi. De aliis libens taceo.

VII.

Spectabimus alium fontem, unde Nobilitas defluxit. Intuebimur Christophorum Columbum, cui navigatio & prodigium illud detecti novi orbis insignia addidit. Tulit sanerei laudabiliter peractæ præmium. Concessus indulgentia Regis Castellani globus decorus. Hæc indicia fuerunt veteris orbis emensi, & novi jam inventi. Etiam faustum sæpe ad simulacra gentilitia belli auspiciam fuit. Sed hoc institutis Gentium voluntariis ac libero cuiq; populo libere relictum est, velit usurpare devictarum gentium insignia, nec ne? contra quam nuper putavit Auberius Gallus; qui nescio quas turbas dedit in hac parte. Constat alio qui, Augustum, superatis Cantabris, victoriæ jure induisse insignia, & Cantabricæ gentis vetera illa extinxisse. Vid. Spondan. Epitomat. Baron. Sim. Majolus, Freherus ad P. de Andlo.

VIII.

Restat ultima Insignium causa, quam societatem facio gentis cū gente. Quid enim impedit, diversos Principes fœdere arctiori jungi, & si utrinq; ita visum est, intimioris amicitia testandæ causa, mutuis insignibus uti? Hujusmodi societas inibat quondam inter Carolū M. & Regem Scotorum, eaq; adeo ex causa communis insignium usus inter utrosq; invaluit. Contextus gentilitius ex liliis contra positis à Leone rubeo factus, ab Hectore Boethio traditur. IX.

Hactenus de Insignium communium origine expositum est satis. Servabimus instituti formam, & trademus nonnihil de insignibus sigillatim. Nempe hic sua cuiq; arridet opinio; quæ ubi semel occupaverit animum, id solum statuit, quod initio sibi persuadere cœperat. Sed
hic

hic quidā reperiuntur, nimis sane curiosi. Nos in id in-
cumbemus, ut quædam eruamus, sed cum delectu, atq;
adeo citra superstitionem. Eminentissima virtutū He-
roica est, a qua repeto primordia insignium concessio-
rum. Solebant veteres iis, qui pro patria prælium sub-
iissent, periculumqve impendens propulsassent, cly-
peum dedicare. Nec clypeum modo, sed qui pictis
imaginibus rei præclaræ gestæ testimonium esset. Haud
dubie collimare eò voluit Poeta, dum scriberet:

Mos erat antiquis, ut bellica castra secutis,

Nomina pro meritis, aptaq; signa darent.

Eodemq; referre liceat illam Sallustii sententiam. Sic
se (ipse ait) hostem ferire, murum ascendere, conspi-
ci, dum tale facinus facere properaret: eas divitias,
eamq; bonam famam, magnam Nobilitatem putabat.
Confer. Ubald. ax. de Nobil. 14.

X.

Dabatur in bellum ituro clypeus, qui nullis plane
ornamentis esset præditus. Eo si depugnabat fortiter &
specimen edebat virtutis, imaginibus quasi fortium fa-
cinorum testibus, clypeus distinguebatur. Et hic pa-
ratæ erat indicium Nobilitatis. Nec temere forte aut
inconsulto huiusmodi imagines clypeis imprimeban-
tur. Ut sua cuiusq; erant facinora, ita insignia exor-
nabantur. Fingam esse quendam Horatium Coclitem.
Is pugnando fortiter hostium Impetum sustineat, & re-
sistat adeo, donec soluto post tergum ponte, hosti adi-
tus intercludatur. Præmio certe dignus erit, & mere-
bitur insignia virtutis. Ponam, concedi imagines, im-
pertiri insignia Leonis. Nota atq; indicium erit exant-
latorum periculorum, atq; luculentissimum bellicæ
virtutis argumentum. Dabo ornari magis galeam gen-
tilem: fiet iis rebus, ut extrema galeæ impetum, arietis
figura bellatorem designet. Nolim afferre exempla
ubiq;

ubiq; obvia. Sed addo tantum, luxuriari ferme voluisse insignium usu veteres, cum quot arces subegissent, quot prælia commisissent, tot pictas imagines gestare placuisset. Alii circulis, alii aliis notis scuta sua distinguebant.

XI.

Vindicavi hæcenus bello originem Nobilitatis, sed ea lege, ut Toga quoq; venire debeat in hujus dignitatis partem. Nam belli æque ac pacis tempore emergere licet ac niti ad summa. Nec togæ adeo negatum est, quod fieri potest in sago. Duabus enim rebus Republicæ continentur; partim armis, partim legibus. Ultrisq; rebus & parari Nobilitas potest & retineri. Neque enim major Nobilitas a Marte, quam ab Apolline proficiscitur. Cur enim Musæ fraudarent hoc fructu? cur non eveherent suos cultores? Offereunt sane præmia & expromunt, & viam sæpe ad ipsa insignia pandunt. Etiam connubiis eo patuit via, & ad fastigiū excelsius quandoq;. Post Æneā Sylvium, Conradum Urspergensem, Fabricium & Reineccium scribit Peccensteinus, per vetustam Pflugiorum familiam ex Primislao Bohemopro manasse. Is enim supra septingentesimum vigesimo anno Croci Bohemiæ Ducis filiam, Libussæ nomine, conjugem sibi ascivit, eoq; principali dignitate auctus fuit. Sic Bunavorum prosapia, eodem auctore, originis suæ primordia refert ad principes Pedemontanos. Crevit bello & multa fortuna, donec Siciliæ turbis implicata, ejusdem cum Imperatore Friderico II. calamitatis particeps fieret. Hinc molestiarum, quas bellum continet, pertæsa mutavit sedes, ac apud Bohemos sibi novum domicilium elegit. Supervacuū hic ostendere est, ex Comitibus olim descendisse Nobiles, & Nobiles vicissim in Comitum esse proventus fastigium.

XII.

Sed quis conferre insignia possit, expeditum hic est dicere. Sequimur eorum partes, qui illud jus deferunt non recognoscenti superiorem. In sacratissimo Imperio Roma-

no Cafari hoc refervatum jus est. Ad Auftria vero Duces
& Comites Palatinos privilegii titulo pervenit. De cætero
qui impertiendorum infignium, iidem ex certa caufa au-
gendorum, imo ob gravius delictum imminuendorum &
forte etiam auferendorum jus habent. Trifte hujus rei do-
cumentum Bironius, cui, irrogata fententia capitali, abla-
tum ordinis, qui militiæ Spiritus S. dicitur, infigne, bæu-
lus item & pallium ac torques detracta. Buleng. Hift. lib.
XI. & fuppl. Chytr. in Bir. ad A. 1602. Nempe adeò certum
eft, fontem infignium effe Majeftatem, ut hinc jam mani-
feftum fit fatis, fcuta, galeam, vittas, coronas, telamones
principalis indulgentiæ beneficia effe, nec licere privatis
ea fibi arrogare auctoritate privata.

XIII.

Opportunum, his inferere, utrum titulo confuetudinis,
an ufucapionis, an Lege beneficiaria, an donatione, an
adoptione, an deniq; pactis conventis infignia transfe-
rantur? Verum id hoc loco decidere, nimis prolixum es-
fet, & nostro instituto alienum. Sed nihilominus quæra-
tur, an plebejus empto beneficio Nobili, ipfe nobilis eva-
dat? Dicemus cum Sinebaldo, non magis hunc nobilem fie-
ri, quam illum, qui domum Confulis emit, confulem.
Res enim hominibus accedunt, non res hominibus. Et
vero quid manifeflius, quam nobilitatem in effe perfonis,
non rebus, neq; adeo à rerum indole proficifci?

XIV.

Age nunc exponam, unde componatur gentilitium in-
figne. Conftat autem parma, coloribus, galea, corona,
metalloy, vittis, & denique fufinetur fulcimentis quibus-
dam, quæ telamones vocant. Atqui verò hic observan-
dum eft, quod monent fcriptores armorum gentilitio-
rum. Clypeum Nobilibus attribuunt, tanquam infignis
hereditarii teftem; his, qui Nobiles non funt, difcum quæ-
dam relinqvunt, fub campi titulo expreffum. Diximus bre-

VIRE R,

viter, unde insignia conflentur: Reliquum est, ut de iis, quæ inferantur, laboremus. Ac jam dudum receptum est, ut nomina Deorum clypeo sexornarent, eaq; adeo ex causa Aeneas, cum arma Memnonis requisivisset, triplici ratione utendum putaret. Primo clypei formam, deinde litterarum inscriptarum notas; postremo picti Numinis effigiem inspexit. Huc vid. Taubm. ad Virg. Aeneid. l. i. v. 494. Demosthenes fortunam in clypeo expresserat, ut Plutarchus autor est. Ex Campano recenset Limnæus, clypei quoq; simulacrum à Geniis cœlestibus sumptum esse, idq; Florentinorum imaginibus idem autor comprobat, I. P. L. 6. c. 6. n. 92.

XV.

Qui hominis figuram usurpent, licet pauci reperiantur, videas tamē, qui integri hominis, videas, qui dimidiati formam exhibeant. Obiter hic notes velim, integram hominis figurā media nobiliorem censerī. Et hominis in insignibus picti imaginem, multarum virtutū, præcipue Judicii ac deniq; fortunæ versabilis effigiem esse. Annectā exemplū, cui fidem faciet Egra Bohemiæ civitas, quæ iconem hominis gestat, qua patet ejus umbilicus. Ein fideliorum gentile ornamentum Eremita conspicitur. De aliis referre aliterius est loci.

XVI.

Recitandum hic esset, cur animalium Imagines scuto fuerint inscriptæ. Sed cum pleraque horum abdita sint, aut incerta, de gentibus bellicosis tantum ex Chassano referam, ab animantibus terribilibus insignia desumpsisse. Id de Romanis, Hunnis, Francis, Saxonibus passim obvium, eoq; indicio futurum, populos hos minime molles, & contra asperos atq; impavidos fuisse. Et cervus quidem celeritatem in rebus gerendis, ursus animi calorem signabat. Illuc Walvitzios refero, quorum in insignibus

est cervus; huc Bernios & Bernstatio quorum arma gen-
tilia ursus exornat.

XVII.

Neque hic reddere intempestivum, etiam piscium
imagines aere gentili insertas esse. Denuo utar exemplis,
& referam de insignibus Telaviorum atque Karastorum,
qui piscibus utuntur. Trescavii anserem usurpant. Nec
tantum integra animalia, sed partes saepe eorum ad hunc u-
sum adhibitas esse, documento sunt Hundii & Reckerod-
tii. Illi Caput equinum, hi alam, alii tulerunt aliorum
membrorum simulacra. Præterea rerum vitæ expertium
imagines ducunt Stoternheimii, Puchbergii, Pfortemii,
quorum insigne exhibet dimidiam lunam. Quorum illi
dimidiam lunam, hi flumen exhibent. Qui plura gestiunt
videre exempla, requirant Libros Heraldicos, quos nostra
lingua Wapenbücher vocamus.

XVIII.

Distingvimus suis quæque spatiis, & jam de iis orna-
mentis, quæ colores addunt, tradimus. Jam olim Tacitus
scripsit, vetustissimos Germanos scuta sua lectissimis co-
loribus exornasse, idque præcipuum cultum credidisse.
De moribus Germ. Cap. 6. 4. Quo confer. Matth. Bernegg.
quæst. ad Tac. XXIII. Vulgo quinque colorum genera de-
signant. Quorum primus est albus, post eum niger, tum
cæruleus, purpureus, postremo viridis. Quos omnes
ad breviter capita reducemus, & monebimus una, cæteros,
tanquam minus principes, sub iis comprehendere. Et Al-
bus quidem color cæteros præstat, ac meretur Insignium di-
gnitatem; unde Regula Heraldicis approbata, eo præ-
stantiores duci colores, quo magis ad album accedant. Ma-
xima albi coloris præstantia cernitur in eo, quod ex ipso alii
colores, ipse vero ex nullo alio fiat. Ad hæc puritatis ra-
tione Deo ipsi cælestibusque hic color electus est, & homi-
nibus.

nibus sæpe ad indicandam sinceritatem, prudentiamq; affumtus. Niger vero ut albo posterior, ita Saturno assimilatur in Cœlo, Terræ inter Elementa, adamantini inter lapides, ferro inter metalla, prudentiæ deniq; inter virtutes.

XIX.

Pergimus in hoc gentilitio apparatus ad cœruleum colorem, cujus maxima dignitas in superiori mundo apparet, si cœlum est serenum. Comparatur Saphiro inter gemmas, Aeri inter elementa, violæ inter flores, castitatemque insuper denotat & Justitiam atque sanctitatem. Purpureus inter Elementa ignem, inter lapides hematiten, in corpore humano sanguinem exprimit atque repræsentat. In Regibus Majestatem jam a vetustissimo tempore signavit, eoque regius hic creditus color est, & nulli privatorum concessus. Sequitur viridis, lætitiæ indicium, visuique omnium gratissimus, & spei vigorisque symbolum, quod in frugibus, quarum maturitas expectatur, sit conspicuus. Inter Stellas Venerem, inter fossilia hydrargyrum, inter Elementa aquam, ex virtutibus honorem atque comitatem exhibet.

XX.

Sed hæc mittimus, ut qui memores simus, notatam hic jam olim esse nimiam quorundam curiositatem a Viro insigni, Davide Blondello in oper. Geneal. Franc. T. 2. Itaque descendimus ad galeam, quarum aliæ clausæ, Stechhelm / aliæ apertæ, Thurnier-Helm appellantur. Augenturque hæ sæpe apud proceres pro numero ditionum, exemplo gentibus familiari, & jam dudum quoq; in Hispania probato. Præterea ut situs earum, ita iudicium de natalibus inde sumitur diversum. Cum Galea ad sinistram situs, inserviat ad dignoscendos legitimos & quos dicimus, naturales, eoque si tali consilio positus mutetur, innuit nothum esse, qui Galea ejusmodi utatur. Nam aut nothi paterna insi-

gnia plane non gestant, aut gestant ad alium situm inflexa, nisi consuetudine forte aliter fuerit receptum, uti de Francia & Britannia auctores confirmarunt. Ibi nothi, inquit Sinibaldus, in insignibus paternis barram (ut loquuntur) ferunt, transversam a sinistra parte ad dextram. Quid cum Mm^o superiori tempore actum sit, non attinet referre, quod actis publicis pleraque sint inserta. At vero hic non est pratermittendum, galeam non secus, atque haecenus de scuto diximus, variis animalium rerumque naturalium figuris exornari. Cuius quidem causa non est alia, quam ejus, qui insignia ex causa virtutis meritorumque concessit, publica auctoritas.

XXI.

Venimus ad Coronas, quatenus gentilitiae dignitatis memoriam praese ferunt; quae tanto majorem dignitatem significabant, quanto conspectior earum positus erat. Eminebantque in hac parte illae, quae a Summo ludorum Equestrium moderatore animose decertantibus imponebantur. Cujus originem ex antiquissima Graecia non pauci, neque inscite deducunt. Estque hic ante oculos Nobilis Tudesciorum familia coronae ornamento ab Augustissimo Imperatore quondam aucta.

XXII.

Hinc subit recordatio plumarum cristarumque, quarum etiam in phaleris gentilitiis prolixissimus est usus & ad Americanos usque diffusa exempla. Inter Cristas enituit olim ista, quae tribus figuris conum referentibus comprehenditur.

XXIII.

Nunc vittas ostendimus, quas tegmina, an lacinias, an fascias, an mappulas forte dicamus, nihil prohibet, si spectemus fori Heraldici usum. In Hispania, Italia earum Jo-
vius,

vius, in Svevica Crusius, in Haslica Fabronius, in Alsatia Herzogius meminit, Saxonicas promisit Albinus, neque multo post edidit. Exasse reddunt Germani & vocabulo perconvenienti, jamque ubivis recepto, Helmdecten. Illaque comparata ad dignitatem & indicandam rei gestæ magnitudinem fuerunt.

XXIV.

Properamus ad finem, atque adeo telamones recensemus, quibus quasi fulcimentis opera gentilitia continentur. Sunt qui hic captent mysteriorum eruendorum occasiones, quos patimur suo abundare sensu, contenti monuisse, alios telamones desumi ex rebus celestibus, alios ex humanis, aut similibus hujus generis. Hac pacto apud Pontificios invaluit consuetudo Divos inferendi, ut impleant telamonum vicem. Principibus quibusdam solenne est homines Sylvestres adsciscere ad gentilitiæ hujus fabricæ dignitatem.

XXV.

Ad extremum hic memoria dignum videtur, quod in componendis insignibus, ritus atque mores gentium admodum sint diversi. Itaque inspicienda populi cujusque consuetudo, locus etiam æstimandus, ubi Imagines debent appingi. Præterea Animalium illa simulacra exprimi oportet in eo statu, quem recipit eorum natura, quo eorum actiones sunt conspicuæ magis. Atqui hic cum in scuto, tum in Galea notandum, ut positus imaginum quadret, & naturalibus animantium proprietatibus atque actibus, qui a natura eorum proficiscuntur, potioribus apprimè conveniat. Piscis nunquam exprimitur quasi in aere hæreat, nec Columba pingetur, quasi natet in aqua. Sic ridebitur forte, qui Aquilam repræsentaverit ut sedentem, quam volantem

aut

92
Thm
459
aut ungvibus tenentem prædam, aut alas expanden-
tem, pingi convenientius erat. Leo ut pedibus posti-
cis nixus ac comparans se ad pugnam, multo aptius
redditur, quam dormiens in Terra, aut alio fortasse
modo, qui minus ex dignitate illius feræ, ac symboli
adeo feram declarantis. Ex quo intelligitur omnes,
quotquot imagines hujusmodi pingere volunt, redde-
re manifestissime debere præcipuas atque oculos ho-
minum subeuntes sive proprietates, sive actiones ani-
malium in signiores. Sed hoc quale sit, existimari fa-
cile potest. Coloris quoque ratio habenda est ex præ-
scripto Heraldicarum Legum. Cedunt quippe sibi
colores dignitate & loco, neque aliter pingi debent,
quam id ex perpetua consuetudine observatur.
Nam ut non sine nævo ponitur Metallum super metal-
lum, ita nec sine vitio artis pingitur color supra colo-
rem. Ex Wolfg. Lazii lib. 7. de migrat. gent. adduci-
mus stirpem Ritterburgiorum, quorum insignia albo
& atro coloribus ex transverso divisa antiquitus ex-
plendescabant. Sed priusquam faciam tractationis hu-
jus finem, illud vel strictissime adhuc attingam, quod &
plurimum illustrat Nobilitatem, & jus declarat venien-
di ad equestres ludos. Qui honos uti magnus est, & pri-
mò armorum laude partus, ita ab omni ævo avitarum i-
maginum gloria æstimatus fuit. Hodie nemini eò ad eū-
di potestas, nisi doceat, insignia Nobilitatis à quatuor a-
vis paternis & maternis ad se nascendi sorte transmissa
esse. Hæc si spectanda præbeat, habet demum veniendi
instrumentum, ac momentum ad hanc dignitatem ma-
ximum certissimumque. Formula solennium eque-
strium vulgo affertur a scriptoribus, qui dicuntur, tor-
neamentorum. Plurima alia huic argumento pa-
rarem, si plene res Heraldicas componere
constituissem.

MC.

